

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 104/2026-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **EuroWorkers, s. r. o.**, Studená 17196/2, Bratislava, IČO 35 918 161, zastúpenej advokátkou Mgr. Danielou Oravczovou, Námestie M. R. Štefánika 6, Komárno, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B3-19Cpr/4/2021 (pôvodne Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 19Cpr/4/2021) takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B3-19Cpr/4/2021 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava IV **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. B3-19Cpr/4/2021 konal bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie v sume **1 000 eur**, ktoré **j e** jej Mestský súd Bratislava IV **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Bratislava IV **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania v sume **824,72 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej sťažnosti a skutkový stav

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 26. januára 2026 domáhala vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. B3-19Cpr/4/2021 (pôvodne okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 19Cpr/4/2021). Sťažovateľka zároveň navrhuje, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať bez zbytočných prietáhov a priznal jej finančné zadosťučinenie vo výške 7 500 eur, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka je žalovanou v konaní o zaplatenie odškodného z pracovnoprávných nárokov a o podanej žalobe sa dozvedela na základe výzvy súdu z 13. apríla 2021. Sťažovateľka uviedla, že v napadnutej veci sa uskutočnili dve pojednávania (25. januára 2022 a 25. januára 2024) a vec stále nebola ani neprávoplatne rozhodnutá, hoci už uplynulo takmer 5 rokov od začiatku konania.

3. Podľa sťažovateľky je predmet napadnutého súdneho konania právne aj skutkovo nezložité. Sťažovateľka zároveň uviedla, že význam veci je pre ňu dôležitý z hľadiska dobrého mena a reputácie, ako aj z finančného hľadiska, pretože žalobca ju žaluje o pomerne vysoké sumy. Napriek tomu je koniec súdneho sporu aj s ohľadom na potenciálne odvolacie konanie v nedohľadne, čo má negatívny vplyv na jej právnu istotu. Sťažovateľka ešte uviedla, že ona reaguje v napadnutom konaní promptne, dĺžka predmetného konania je tak zapríčinená nečinnosťou mestského súdu. Z tohto dôvodu videla v napadnutom postupe mestského súdu porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, resp. práva na prejednanie veci v primeranej lehote.

4. Sťažovateľka si uplatnila aj finančné zadosťučinenie vo výške 7 500 eur, pričom táto suma pozostáva z 1 500 eur za každý z piatich začatých rokov trvania konania.

II.

Procesný postup ústavného súdu

5. Ústavný súd ústavnú sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. I. ÚS 104/2026-10 z 12. februára 2026 ju podľa § 56 ods. 1 a 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu.

6. Ústavný súd následne výzvou zo 17. februára 2026 vyzval predsedníčku mestského súdu, aby sa vyjadrila k opodstatnenosti ústavnej sťažnosti. Predsedníčka mestského súdu v podaní doručenom ústavnému súdu 10. marca 2026 pripojila vyjadrenie zákonnej sudkyne, s ktorým sa stotožnila. Zákonná sudkyňa ale vo svojom vyjadrení iba zhrnula stručnú chronológiu napadnutého konania bez akéhokoľvek záveru vo vzťahu k samotnej ústavnej sťažnosti.

7. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s podaniami účastníkov, dospel k názoru, že od ústneho pojednávania nemožno v tomto prípade očakávať ďalšie objasnenie veci. Zároveň ústavný súd nepovažoval za nevyhnutné zasielať vyjadrenie mestského súdu sťažovateľke na repliku, keďže z obsahu vyjadrenia zaslaného mestským súdom je zrozumiteľný opis priebehu napadnutého konania, ktorý navyše nie je v rozpore so skutkovým stavom uvedeným v samotnej ústavnej sťažnosti. Prípadná replika sťažovateľky by preto nemala vecný potenciál ovplyvniť rozhodnutie ústavného súdu.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

8. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom mestského súdu a jeho predchodcu v konaní vedenom pod sp. zn. B3-19Cpr/4/2021 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

9. Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

10. Pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov ústavný súd vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom tohto základného práva je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

11. Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01, I. ÚS 251/05). Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza najmä zo zásady vyplývajúcej z čl. 17 a § 157 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). V zmysle čl. 17 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priet'ahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb“ a v zmysle § 157 ods. 1 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania“.

12. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitnosť veci, o ktorej súd rozhoduje,

správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokovanej veci a jej význam pre sťažovateľa.

13. Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že pracovnoprávne spory týkajúce sa nárokov z pracovnoprávných vzťahov nemožno považovať *a priori* za jednoduché. No s ohľadom na to, že v priebehu konania sa vyskytovali zbytočné obdobia procesnej nečinnosti súdu, dĺžku napadnutého konania v tomto prípade nebolo možné pripísať iba faktickej zložitosti prerokovanej veci.

14. Správanie účastníkov konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom. Zo strany sťažovateľky nebolo možné identifikovať žiadne okolnosti, ktoré mohli mať negatívny vplyv na dĺžku konania. To síce neplatí o žalobcovi v napadnutom konaní, ktorý adresoval nejasné podanie nesprávnemu súdu, pričom ho súd musel vyzývať na odstránenie v'ad jeho podania a následne sa rozhodovalo o príslušnosti prvostupňového súdu. Žalobca sa taktiež nachádza vo výkone trestu odňatia slobody v Českej republike a domáha sa svojho vypočutia prostredníctvom videokonferencie. Protistrana sťažovateľky v napadnutom konaní spôsobila predĺženie predmetného konania, ale táto okolnosť nemala zásadný vplyv na celkovú dĺžku napadnutého konania.

15. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k zbytočným priet'ahom, bol postup samotného mestského súdu v napadnutom konaní, resp. jeho predchodcu. Po odstránení v'ad podania, rozhodnutí o príslušnosti súdu a úkonoch spojených s prípravou pojednávania sa prvé pojednávanie uskutočnilo až 25. januára 2022. Ďalšie pojednávanie sa uskutočnilo až 25. januára 2024. Ústavný súd podotýka, že táto nečinnosť nemôže byť ospravedlnená tým, že zákonný sudca sa v období medzi septembrom 2022 a letom 2023 podieľal na implementácii súdnej mapy a príprave rekonštrukcie súdu v rámci plánu obnovy. Dané obdobie preto hodnotí ako neodôvodnenú nečinnosť. Ďalšie zbytočné obdobie nečinnosti nastalo medzi žiadosťou žalobcu o možnosť byť vypočutý prostredníctvom videokonferencie (19. júla 2024) a 16. decembrom 2025, keď mala byť táto žiadosť so spisom predložená asistentkou zákonnému sudcovi. Ústavný súd podotýka, že z pohľadu ochrany základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je úplne bezpredmetné, či nečinnosť súdu zapríčinil zákonný sudca, jeho asistentka, prípadne akýkoľvek iný zamestnanec súdu. Takáto nečinnosť ide vždy na vrub rovnakému konkrétnemu súdu. Celková dĺžka napadnutého konania pritom už presiahla 6 rokov, z toho približne polovicu času bol súd zbytočne nečinný. Navyše zákonný sudca uviedol, že úkony spojené s výsluchom žalobcu dožiadaným súdom v Českej republike sa uskutočnia až po ďalšej zmene sídla súdu do nových priestorov. Tieto okolnosti teda celkom zjavne indikujú porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov.

16. Ústavný súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní priet'ahov pravidelne vo svojej judikatúre (III. ÚS 17/02, IV. ÚS 76/07, I. ÚS 294/2016, III. ÚS 583/2016, III. ÚS 339/2017) konštatuje, že okolnosti ako nedostatočné personálne obsadenie súdu, prípadne nadmerná pracovná vyťaženosť, resp. zmena súdnej mapy alebo sťahovanie súdu do nových priestorov, nesmú ísť v žiadnom prípade na vrub sťažovateľovi, resp. nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia jeho práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov.

17. Ústavný súd preto musel konštatovať porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných priet'ahov a práva na prerokovanie jej záležitosti v primeranej lehote

postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. B3-19Cpr/4/2021 (bod 1 výroku tohto nálezu).

IV.

Príkaz konať a primerané finančné zadosťučinenie

18. V záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľke ústavný súd prikázal mestskému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať v predmetnej veci bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku tohto nálezu).

19. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

20. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

21. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj ESĽP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Zároveň sa ústavný súd riadil úvahou, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je zmiernenie ujmy pociťovanej z dôvodu porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou.

22. Sťažovateľka si uplatnila finančné zadosťučinenie v sume 7 500 eur, ústavný súd ale považoval túto sumu za neprimeranú a priznal jej finančné zadosťučinenie vo výške 1 000 eur (bod 3 výroku tohto nálezu). Pri určení výšky tohto zadosťučinenia zohľadnil ústavný súd svoju stabilnú judikatúru (napr. IV. ÚS 535/2013, I. ÚS 582/2015, I. ÚS 54/2016, I. ÚS 611/2017, IV. ÚS 21/2018, IV. ÚS 63/2020, IV. ÚS 109/2020, IV. ÚS 287/2020, IV. ÚS 313/2020) a prihliadol aj na satisfakčný charakter priznaných trov právneho zastúpenia. V prevyšujúcej časti ústavnej sťažnosti týkajúcej sa finančného zadosťučinenia teda ústavný súd nevyhoviel (bod 5 výroku tohto nálezu).

V.

Trovy konania

23. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania v celkovej sume 824,72 eur (bod 4 výroku tohto nálezu).

24. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za dva úkony právnej služby podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom a podanie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy). Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2026 v sume 396,50 eur (1/4 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky) a tiež

zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2026 v sume 15,86 eur (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky).

25. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označenej v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. marca 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu